

לך-לך – אדון גרוע ומשרת מצוין

1. בראשית יא, כח.

וימת הרן על פני תרח אביו – בחיי אביו בארץ מולדתו באור כשדים.

רש"י: על פני תרח אביו – בחיי אביו. ומדרש אגדה: יש אומרים שעל ידי אביו מת, שקבל תרח על אברם בנו לפני נמרוד על שכנת את צלמיו, והשליכו לכבשן האש. והרן יושב ואומר בלבו: אם אברם נוצח אני משלו, ואם נמרוד נוצח אני משלו. וכשנצל אברם אמרו לו להרן: משל מי אתה? אמר להם הרן: משל אברם אני! השליכוהו לכבשן האש ונשרף, וזהו "אור כשדים".

2. בר"ר לח, יג.

אמר ליה: מלין את משתעי [דברים ריקים אתה מדבר], אני (נמרוד) אני משתחנה אלא לאור – הרי אני משליכך בתוכו, ויבוא אלוה שאתה (אברהם) משתחנה לו ויצילך הימנו. הנה תמן הרן קאים פלוג [היה שם הרן בן תרח והיה עומד מחולק] (בדעתו עם מי יסכים). אמר: מה נפשך, אם נצח אברם – אנה אמר מן דאברהם אנה [אני אומר שמן אברהם אני], ואם נצח נמרוד – אנה אמר דנמרוד אנה. כיין שירד אברהם לכבשן האש ונצל, אמרין ליה: דמאן את? [אמרו לו: של מי אתה?] אמר להון: מן אברהם אנה, נטלוהו והשליכוהו לאור ונחמרו בני מעיו, ויצא ומת "על פני תרח אביו".

3. יב, ד-ה. יג, א.

וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט... ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן... ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה.

4. ליבוביץ, נ. (1975) עיונים בספר בראשית. ירושלים: ההסתדרות הציונית העולמית. עמ' 89.

אין סדר המילים בפסוק דבר שבמקרה. קירבה וריחוק, קידמה ואחור, כבוד וזילזול, כל זה מתבטא לא על ידי דיבורים מרובים, על ידי הסברים פסיכולוגים ארוכים... אלא על ידי רמיזות קלות בהבדלי סגנון דקים, שאמצעי אחד מהם – סדר המילים בפסוק.

5. בילי בוב הארל ג'וניור

החיים שלי התפרקו כמעט באותה מהירות כמו שהם הצליחו... נראה היה שכולם – משפחה, חברים, עמיתים, מאמינים וזרים – רוצים לגעת בי.

6. Fortunate Families? The Effects of Wealth on Marriage and Fertility

תקציר המאמר: אנחנו מעריכים את ההשפעות של זעזועים כלכליים חיוביים של עושר על נישואין ופוריות במדגם של זוכי לוטו בשבדיה. עבור זוכים גברים, עושר מגדיל את סיכויי ליצירת נישואין ומפחית את הסיכון לגירושין, דבר שמרמז שעושר מגדיל את האטרקטיביות של גברים כשותפים פוטנציאליים בהווה. עושר גם מגדיל את הפוריות הגברית. ההשפעה הבולטת היחידה על נשים שזכו היא שעושר מגדיל את סיכון לגירושין בטווח הקצר (אך לא בטווח הארוך). התוצאות שלנו בגירושין עולות בקנה אחד עם מודל שבו בן הזוג העשיר יותר שומר על מרבית הונו בגירושין.

7. יב-ב-ה

ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב. וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אלה בתחלה בין בית אל ובין העי: אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה ויקרא שם אברם בשם ה': וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים.

8. ערכין טז ע"ב.

אמר רב יהודה אמר רב: מניין שלא ישנה אדם באכסניא שלו מן התורה? שנאמר "המקום אשר היה שם אלה בתחלה". רבי יוסי ברבי חנינא אמר: מהכא "וילך למסעיו".

9. גור אריה יג, טו.

ועכשיו שהיה לו בקר צאן ואהלים לא היה עוד טפל לאברהם, ולפיכך היה הדבור פורש מאברהם.

10. The New Rich in Their "Palaces": An Aspect of Urban Transformation in the Former Socialist Countries.

ההגדרה של הנובוריש מתבססת בדרך כלל על העובדה שהם לא רכשו את תרבות ההוצאה (של כסף) שמתמזגת עם טעם ועידון. במקרה של העשירים החדשים... הוצאות ראוותניות ממלאות תפקיד מובהק - הכול קשור להכרה חברתית בהצלחתו הכלכלית, ומכאן ההצלחה החברתית... גבריאל טארדה חקר ביסודיות את המנגנונים הכמעט אוניברסליים של חיקוי אנושי. בארמונות, כפי שנראה, שולט החיקוי: הרעיון הוא שעל ידי העתקת ורסאי או מקדש יווני, אני משתלט על חלק מההילה שלהם. עבור טארדה, חיקוי הוא דחף חברתי אמיתי.

11. יג, ז-יג

ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו. ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והפנעני והפרזי אז ישב בארץ. ויאמר אברם אל לוט: אל נא תהי מריבה ביני וביניך ובין רעי ובין רעיך, כי אנשים אחים אנחנו. הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי, אם השמאל - ואימנה, ואם הימין - ואשמאילה. וישא לוט את עיניו וירא את כל כפר הירדן כי כלה משקה, לפני שחת ה' את סדם ואת עמרה, כגן ה' בארץ מצרים באכה צער. ויבחר לו לוט את כל כפר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו. אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הכפר ויאהל עד סדם. ואנשי סדם רעים וחטאים לה' מאד.

9. יד, יב-טז

ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו והוא ישב בסדם... וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניקיו וילדי ביתו שמנה עשר ושלוש מאות וירדף עד דן... וישב את כל הרכש וגם את לוט אחיו ורכשו השיב וגם את הנשים ואת העם.

10. יד, כב-כד

ויאמר אברם אל מלך סדם: הרימתי ידי אל ה' אל עליון קנה שמים וארץ. אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשיתי את אברם. בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי ענר אשכל וממרא הם יקחו חלקם.

11. יט, יז

ויתמהמה, ויחזקו האנשים בידו וביד אשתו וביד שתי בנותיו בחמלת ה' עליו ויצאהו וינחהו מחוץ לעיר. ויהי כהוציאם אתם החוצה, ויאמר: המלט על-נפשך אל-תבטי אחריו ואל-תעמד בכל-הכפר ההרה המלט פן-תספה.

רש"י: ויתמהמה - כדי להציל את ממונו... המלט על נפשך - דיך להציל נפשות, אל תחוס על המון.